

Welke kosten zijn er verbonden aan gestructureerde schuldinstrumenten?

FSMA

AUTORITEIT
VOOR FINANCIËLE
DIENSTEN
EN MARKTEN

AUTORITÉ
DES SERVICES
ET MARCHÉS
FINANCIERS

Consumenten beter informeren over de kosten

In het kader van haar opdracht om bij te dragen aan de educatie van financiële consumenten, neemt de FSMA de volgende stappen:

1. De voornaamste kenmerken van gestructureerde schuldinstrumenten toelichten.
2. Uitleggen welke verschillende kosten er verbonden zijn aan gestructureerde schuldinstrumenten.
3. De werking toelichten van de kostenindicator 'Effect van de kosten per jaar' die beleggers kunnen terugvinden in het essentiële-informatiedocument¹ (Key Information Document, kortweg KID).
4. Beleggers informeren over de gemiddelde kosten die worden aangerekend door emittenten/distributeurs van gestructureerde schuldinstrumenten die worden aangeboden aan het publiek.

Het KID is een wettelijk document dat moet worden opgesteld conform de bepalingen van de PRIIPs-verordening (Packaged Retail and Insurance-based Investment Products). Het doel van het KID is retailconsumenten essentiële informatie bezorgen over een beleggingsproduct. Het KID moet aan de beleggers worden overgemaakt vooraleer ze kunnen inschrijven op het product.

**Wat zijn gestructureerde
schuldinstrumenten en wat zijn
hun kenmerken?**

Wat zijn gestructureerde schuldinstrumenten?

Een gestructureerd schuldinstrument is een complex financieel product met een vooraf vastgestelde looptijd dat een rendement biedt dat, volgens een in meerdere of mindere mate complexe formule, gekoppeld is aan de prestaties van een onderliggend actief, zoals een beursindex of een rentevoet.

Gestructureerde schuldinstrumenten bieden bepaalde voordelen. De (gedeeltelijke) kapitaalbescherming die ze vaak bieden op vervaldag, samen met een aantrekkelijk potentieel rendement kan interessant lijken.

Toch mogen beleggers de kosten niet uit het oog verliezen. Die kunnen aanzienlijk verschillen van product tot product.

Wat zijn de voornaamste kenmerken van gestructureerde schuldinstrumenten?

- **Recht (of geen recht) op terugbetaling van het kapitaal:** dit betekent dat de emittent van het product u uw oorspronkelijke inleg moet (of niet moet) terugbetalen, hoe de onderliggende waarde ook presteert. Let wel, mocht de emittent failliet gaan, kan u uw inleg alsnog volledig of gedeeltelijk verliezen.
- **De onderliggende waarde:** het rendement van de onderliggende waarde wordt gebruikt om het bedrag van de coupons te berekenen. Een onderliggende waarde is bijvoorbeeld een index, een rentevoet of een beleggingsfonds.
- **De berekeningsformule voor de coupons of de 'pay-off' van het product** bepalen het bedrag van de coupon(s) die u krijgt tijdens de levensduur van het product, alsook het bedrag dat u zal worden uitgekeerd op de vervaldag, afhankelijk van het rendement van de onderliggende waarde.
- **Looptijd van het product:** gestructureerde schuldinstrumenten hebben een vaste looptijd die doorgaans tussen 2 en 12 jaar ligt.
- **Valuta:** gestructureerde schuldinstrumenten worden meestal uitgegeven in euro's maar u kan er ook voor kiezen om te beleggen in een product dat in een andere valuta is uitgegeven.

**Welke kosten zijn er verbonden
aan gestructureerde
schuldinstrumenten?**

Verschillende soorten kosten

Er zijn verschillende soorten kosten verbonden aan gestructureerde schuldinstrumenten. Die worden vermeld in de commerciële folder.

- **Instapkosten**

Dit zijn eenmalige kosten die betaald moeten worden bovenop de nominale waarde¹. Samen met de nominale waarde vormen ze de uitgifteprijs van een gestructureerd schuldinstrument. Ze schommelen meestal tussen 0% en 2,5%. Soms kan u onderhandelen om een lager percentage te verkrijgen.

- **Distributiekosten**

Distributiekosten zijn inbegrepen in de nominale waarde van het product en worden gebruikt om de distributeur te vergoeden. Ze kunnen soms pro rata temporis terugbetaalbaar zijn bij doorverkoop voor vervalddag.

- **Structureringskosten**

Ook structureringskosten zijn inbegrepen in de nominale waarde van het product, Ze dienen om de emittent van het product, die het product gestructureerd heeft, te vergoeden. Ze kunnen soms pro rata temporis terugbetaalbaar zijn bij doorverkoop voor vervalddag.

¹ De nominale waarde stemt overeen met het belegde kapitaal op grond waarvan de coupons worden berekend en dat de emittent, bij een gestructureerd schuldinstrument met recht op terugbetaling van het kapitaal, op vervalddag zal moeten terugbetalen.

Verschillende soorten kosten

- **Kosten bij doorverkoop vóór vervaldag**

Als u uw product vóór de vervaldag doorverkoopt, rekent de distributeur u een makelaarsloon aan (doorgaans tussen 0,5% en 1%). Er wordt ook een *spread* toegepast (meestal 0,5% bij normale marktomstandigheden) op de prijs van het product waartegen de emittent het product van u terugkoopt. Die kosten vertegenwoordigen een percentage van de waarde van het product¹ op het ogenblik dat het wordt doorverkocht. Die waarde kan hoger of lager zijn dan de initiële waarde.

- **Wisselkosten**

Als u belegt in een product in een andere valuta dan de euro en u geen rekening hebt in die valuta, worden u wisselkosten aangerekend voor de omzetting van zowel het belegde bedrag bij aankoop als het terugbetaalde bedrag bij verkoop of op vervaldag. Die kosten worden u dus tweemaal aangerekend.

¹ De waarde van het product (of de 'fair value') wordt berekend door de emittent gedurende de levensduur van het product. De emittent baseert zich daarvoor op een wiskundig model dat rekening houdt met de kenmerken van het product alsook met verschillende marktparameters zoals rentevoeten, het rendement van de onderliggende waarde of de solvabiliteit van de emittent.

Indicator van het « effect van de kosten per jaar » vermeld in het essentiële-informatiedocument (KID)

Indicator van het « effect van de kosten per jaar » vermeld in het KID

In het essentiële-informatiedocument (KID) zijn de kosten van een gestructureerd schuldinstrument (onder meer) uitgedrukt in termen van het effect van de kosten per jaar.

Deze indicator geeft aan in welke mate de kosten uw jaarlijkse opbrengst verlagen.

$$\text{Effect van de kosten per jaar} = \text{Opbrengst van het product exclusief kosten} - \text{Opbrengst van het product inclusief kosten}$$

- Het effect van de kosten per jaar is een gestandaardiseerde kostenindicator aan de hand waarvan de kosten van verschillende producten onderling kunnen worden vergeleken.
- Het effect van de kosten per jaar is een geannualiseerde maatstaf aan de hand waarvan producten met verschillende looptijden kunnen worden vergeleken.
- Het effect van de kosten per jaar omvat alle kosten die verbonden zijn aan het product, voor zover de emittent die het KID opstelt er weet van heeft. Informeer bij de distributeur welke eventuele bijkomende kosten hij aangerekend heeft.
- In het KID zijn de verschillende soorten kosten in detail uitgesplitst.

Illustratie van het « effect van de kosten per jaar »

1. U koopt een schuldinstrument met een nominale waarde van 10.000 euro.
2. Het schuldinstrument heeft een looptijd van 8 jaar.
3. De instapkosten bedragen 2%.
4. De distributiekosten bedragen 2,5%.
5. De structureringskosten bedragen 1,2%.
6. De uitstapkosten bedragen 1%.
7. De onderliggende waarde is de BEL 20-index.
8. Formule van het gestructureerde schuldinstrument: op vervaldag ontvangt de belegger 100% van de evolutie van de BEL 20-index tussen de uitgifte- en de vervaldatum.
9. Het gestructureerde schuldinstrument geeft recht op terugbetaling van het kapitaal.

Illustratie van het « effect van de kosten per jaar »

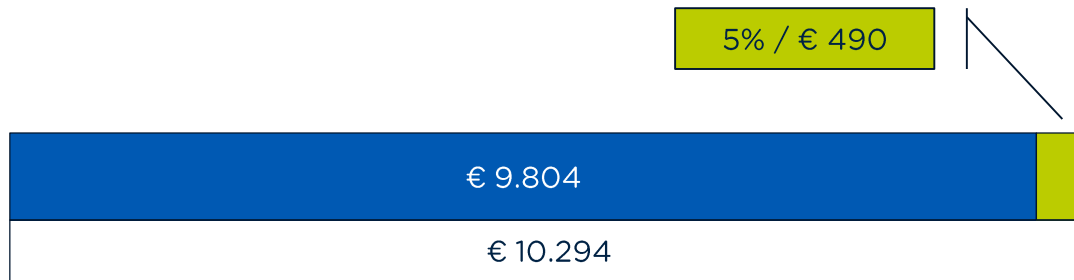
Bij de aankoop van een gestructureerd schuldinstrument

1. Conform de PRIIPs-verordening wordt er in het KID, voor de berekening van het effect van de kosten per jaar, van uitgegaan dat u 10.000 euro belegt, inclusief instapkosten.
2. U betaalt 2% instapkosten (196 euro). Voor de berekening van de coupon en de terugbetaling op vervaldag, wordt er bijgevolg uitgegaan van slechts 9804 euro ($10.000 / 1,02$).
3. Van die 9.804 euro moeten nog structureringskosten van 1,2% (118 euro = $1,2\% \times 9804$) en distributiekosten van 2,5% (245 euro = $2,5\% \times 9804$) worden afgetrokken. Dit geeft de waarde van de belegging exclusief kosten (9.441 euro).

Illustratie van het « effect van de kosten per jaar »

Op vervaldag (na 8 jaar)

■ Oorspronkelijke inleg

■ Rendement

De BEL 20 index is met 5% toegenomen tussen de uitgiftedatum en de uiteindelijke vervaldatum (gematigd scenario in het KID). Volgens de formule van het gestructureerde schuldinstrument krijgt de belegger het rendement van de index (5% op vervaldatum). Dat stemt overeen met een coupon van 490 euro ($9.804 \text{ euro} \times 5\%$).

Illustratie van het « effect van de kosten per jaar »

Bruto- en nettorendement* van de kosten op vervaldatum (na 8 jaar)

In het KID wordt dit, onder de eerste kostentabel, nader toegelicht. Hier leest u wat het rendement zou zijn geweest voor en na aftrek van de kosten.

$$\text{Effect van de kosten per jaar} = \text{Rendement van het product exclusief kosten} - \text{Rendement van het product inclusief kosten}$$

*Het nettorendement houdt geen rekening met eventuele belastingen.

Illustratie van het « effect van de kosten per jaar »

Kostentabel in het KID

Belegging van 10.000 EUR

	Als u uitstapt na 1 jaar	Als u uitstapt na 8 jaar
Totale kosten	657 EUR	559 EUR
Effect van de kosten per jaar	6,96%	0,72%

Als u het product vóór de vervaldatum doorverkoopt, betaalt u uitstapkosten (1%) bovenop de instapkosten (2%), distributiekosten (2,5%) en structureringskosten (1,2%), wat neerkomt op een totaal van 657 euro (6,7% x 9804). Uitgedrukt in termen van effect van de kosten per jaar en uitgaande van een rendement van 0%¹, bedragen de kosten 6,96% per jaar.

Als u het product houdt tot de vervaldag, betaalt u instapkosten (2%), distributiekosten (2,5%) en structureringskosten (1,2%), wat neerkomt op een totaal van 559 euro (5,7% x 9804). Uitgedrukt in termen van effect van de kosten per jaar en rekening houdend met een coupon van 5% die op de vervaldag wordt uitbetaald, bedragen de kosten 0,72% per jaar. **Dat stemt overeen met wat een belegger gemiddeld aan kosten betaalt op de Belgische markt van gestructureerde schuldinstrumenten.**

¹ Zoals aangegeven in het KID, wordt er bij de berekening van het effect van de kosten per jaar vanuit gegaan dat u uw aan het eind van het eerste jaar terugverdient (jaarlijks rendement van 0%).

Illustratie van het « effect van de kosten per jaar »

Kostentabel in het KID

Belegging van 10 000 EUR

	Als u uitstapt na 1 jaar	Als u uitstapt na 8 jaar
Totale kosten	657 EUR	559 EUR
Effect van de kosten per jaar	6,96%	0,72%

In dit voorbeeld zijn alle kosten eenmalige kosten. Dit betekent dat u alle kosten van het product moet betalen, ongeacht de periode gedurende welke u het aanhoudt. Als u uw product na 1 jaar doorverkoopt, is het effect van de kosten per jaar groot (6,96%) vergeleken bij de situatie waarin u het product bijhoudt tot de vervaldatum (0,72%). In het eerste geval betaalt u immers bijkomende uitstapkosten en bovendien zijn de kosten slechts over 1 jaar gespreid, terwijl ze in het tweede geval over 8 jaar verspreid zijn.

Illustratie van het « effect van de kosten per jaar »

De prestatiescenario's¹ bevatten rendementen na aftrek van de kosten

Scenario's		Als u uitstapt na 1 jaar	Als u uitstapt na 8 jaar
Minimum	EUR 10 000. Er is geen minimaal gegarandeerd rendement als u uitstapt voor 8 jaar. U kunt uw belegging geheel of gedeeltelijk verliezen.		
Stress	Wat u zou kunnen krijgen na aftrek van de kosten	8.824 EUR	9.804 EUR
	Gemiddeld jaarlijks rendement	-11,76%	-0,25%
Ongunstig	Wat u zou kunnen krijgen na aftrek van de kosten	8.824 EUR	9.804 EUR
	Gemiddeld jaarlijks rendement	-11,76%	-0,25%
Gematigd	Wat u zou kunnen krijgen na aftrek van de kosten	9.265 EUR	10.294 EUR
	Gemiddeld jaarlijks rendement	-7,35%	0,36%
Gunstig	Wat u zou kunnen krijgen na aftrek van de kosten	9.706 EUR	10.784 EUR
	Gemiddeld jaarlijks rendement	-2,94%	0,95%

Het gematigde scenario in het KID illustreert het geval waarin u op de vervaldag recht hebt op een coupon van 5% en een terugbetaling van 10.294 euro, wat overeenstemt met een terugbetaling van 10.500 euro waarvan 2% instapkosten zijn afgetrokken ($10.294 = 10.500/1,02$).

Het jaarlijkse rendement bedraagt 0,36%.

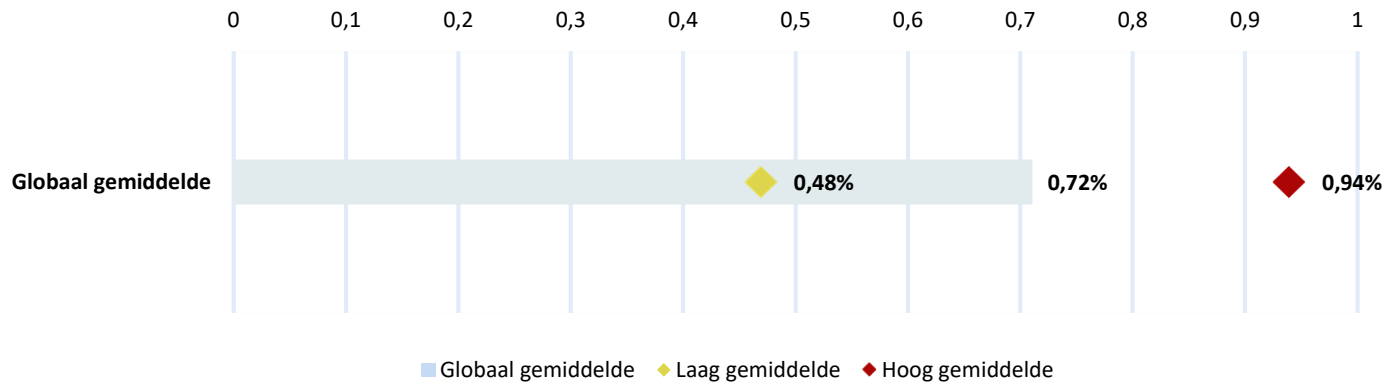
¹ We brengen even in herinnering dat de scenario's in het KID gebaseerd zijn op resultaten uit het verleden en op bepaalde hypothesen. Hou er rekening mee dat de markten anders kunnen evolueren.

Welke kosten zijn er verbonden aan gestructureerde schuldinstrumenten die in België aan het publiek worden aangeboden?

Effect van de kosten per jaar

Gemiddelde totale kosten uitgedrukt in termen van effect van de kosten per jaar voor tot de vervaldag aangehouden gestructureerde schuldinstrumenten die in België aan het publiek zijn aangeboden tussen januari 2018 en december 2022 (806 producten):

Bron: FSMA

Het effect van de kosten per jaar bedroeg gemiddeld **0,72%**. Het hoge gemiddelde lag op **0,94%** en het lage gemiddelde op **0,48%**.

Aan de hand van deze percentages kan worden nagegaan of de totale kosten van het betrokken gestructureerde schuldinstrument hoger of lager liggen dan het marktgemiddelde.

De lage en hoge gemiddeldes vertegenwoordigen respectievelijk het 25e en 75e percentiel van de verdeling. Dat betekent dat aan 25% van de gestructureerde schuldinstrumenten totale kosten zijn verbonden die lager liggen dan het lage gemiddelde en dat aan 25% van de gestructureerde schuldinstrumenten totale kosten zijn verbonden die hoger liggen dan het hoge gemiddelde.

Conclusies

De kosten van verschillende gestructureerde schuldinstrumenten kunnen aanzienlijk verschillen.

1. Analyseer altijd de kosten die verbonden zijn aan de verschillende gestructureerde schuldinstrumenten.
2. Vergelijk de kosten die de verschillende distributeurs aanrekenen.

Kosten zijn een essentieel aspect dat uw aandacht verdient wanneer u een belegging overweegt, maar belangrijk is ook oog te hebben voor de overige kenmerken van een product. Zorg ervoor dat u goed begrijpt welke de onderliggende waarden zijn en welke risico's een dergelijke belegging inhoudt, zoals het marktrisico en het kredietrisico.

